

פינת הלשון

collaborator. המילה היא ממקור רומי ומורכבת משני חלקים הרוצים לומר לעבוד, לפעול יחד (= col+laborare). מילון אוקספורד המכובד מציין שני מובנים למילה: לעבוד יחד, בפרט ביצירה אומנותית או ספרותית; ושיתוף פעולה בוגדני עם האויב.

אגב, ישנו מונח נוסף בהקשר לשיתוף פעולה גרידא, הלוא מדובר בקואופרציה וקואופרטיב והנגזר מהם, בקיצור משק שיתופי וכן הלאה. הקואופרציה גם כן מקורה בשפה הרומית ורוצה לומר ליצור, לפעול, לעבוד יחד (= co+operare), וכפי שמפרש מילון אוקספורד – לפעול, ליצור יחד לטובת מטרה משותפת, בדרך כלל מטרה חברתית נעלה.

אם כן, מבחינה לשונית טהורה אין הבדל כה גדול בין משת"פ לבין קואופרציה. ההבדל נמצא לכל היותר במטען הרגשי ובמשקע ההיסטורי של שני המונחים. לא לכל אחד אכפת, או למה להתעקש על הישן. בואו נקרא לעצמנו משתמשי-מערכת – **משמ"ע**, נקבור את השנוי במחלוקת.

מרדכי מען

הדו"ח השנתי 1992

הדו"ח נשלח לכל המשקים, עותקים לכל יצרן במושבים ועותק לכל רפת שיתופית. במידה שהחברים מעוניינים בעותקים נוספים, אפשר לקבלם במערכת. לשירותכם!

מאז הקמת מערכת המיחשוב של המ"ב, נכנס והשתרש הביטוי משת"פ (משתף פעולה) בציינו את אלה מן המשקים והחברים, אשר משתתפים בביקורת החלב ובהזרעה מלאכותית, וכדומה תוך השתלבותם בהפקת הנתונים של עדרם ושל כל בהמה בתוכו.

בזמן ואחרי מלחמת העולם נדבק ביטוי זה כשם גנאי לאלה מאזרחי הארצות הכבושות על ידי צבאות גרמניה, אשר שיתפו פעולה עם הכובש ועם מנגנון הטרור והדיכוי של הנאצים. מסתבר, שלא רק שם באירופה הפך המשת"פ לכינוי גנאי ובוז, אפילו בימינו אפשר לשמוע אותו – ואף לראות את הקרבנות, אמיתיים או מדומים מבחינת השת"פ.

בעת הכנת הדו"ח השנתי הערתי פעם, שאני סולד מן השימוש במונח משת"פ אצלנו במערכת. אמנם, זאת רק מילה תמימה וכשלעצמה חפה מכל פשע. אבל מתלווה אליה מובן נוסף וחד, שאינו נעים לאוזן מי שרגיש לנושא. אודה, לי זה מפריע וגם אחרים התבטאו בכיוון זה. אז באותה הזדמנות העלה חברנו אפרים עזרא הצעה, לקרוא לכל החברים והמשקים הלוקחים חלק הן בהפקת הנתונים והן בשימוש בהם **משתמשי-מערכת**.

יופי של מונח – אפילו אפשר לבנות לו קיצור בראשי תיבות, משמ"ע. זה מצלצל יפה, מקיף את כל מה שרצינו לומר בנדון, משמע זה משמעותי. גם בלועזית זה נשמע יותר טוב: במקום לומר Collaborator השנוי במחלוקת, נוכל להתהדר במונח System user, שאם טרם המציאו אותו בחו"ל אנחנו נשמש לו אב ואם.

לאחר שהובהרה הנקודה המהותית, מן הנכון להתעכב ולו לרגע על מקורה הלועזי של